

Norma nr. 17/2020
privind evaluarea activelor fondurilor de pensii ocupaționale

Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 295 din 08 aprilie 2020

În temeiul prevederilor art. 90 alin. (1) și ale art. 91 lit. d) și e) din Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale,

în baza prevederilor art. 2 alin. (1) lit. c), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 5 lit. c), art. 6 alin. (1) și (2) și ale art. 7 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din ședința din data de 24 martie 2020,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

Art. 1. – (1) Prezenta normă reglementează:

a) principiile, regulile și metodologia de evaluare a activelor fondurilor de pensii ocupaționale;

b) regulile de calcul al valorii activului net și al valorii unității de fond.

(2) Prezenta normă este aplicabilă:

a) administratorilor de fonduri de pensii ocupaționale;

b) fondurilor de pensii ocupaționale;

c) depozitarilor fondurilor de pensii ocupaționale.

Art. 2. – (1) Termenii și expresiile utilizate în prezenta normă au semnificațiile prevăzute de:

a) art. 3 din Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale, denumită în continuare *Lege*;

b) art. 2 din Norma nr. 16/2020 privind investirea activelor fondurilor de pensii ocupaționale.

(2) De asemenea, în înțelesul prezentei norme, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *Regulamentul delegat (UE) 2017/587* – Regulamentul delegat (UE) 2017/587 al Comisiei din 14 iulie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind piețele instrumentelor financiare în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la cerințele în materie de transparență pentru locurile de tranzacționare și firmele de investiții în legătură cu acțiunile, certificatele de depozit, fondurile tranzacționate la bursă, certificatele și alte instrumente financiare similare și la

obligăția de tranzacționare a anumitor acțiuni într-un loc de tranzacționare sau printr-un operator independent;

b) *furnizori de cotații* – Bloomberg Finance L.P. și Thomson Reuters S.A.

CAPITOLUL II Reguli de evaluare

SECȚIUNEA I *Reguli generale de evaluare*

Art. 3. – Înregistrarea în portofoliul fondului de pensii ocupaționale a tranzacțiilor cu instrumente financiare se face la data tranzacției, pe baza confirmării de tranzacționare.

Art. 4. – (1) Prețul de închidere este:

a) prețul secțiunii principale a pieței reglementate pe care o valoare mobilă este admisă la tranzacționare;

b) prețul de închidere a pieței celei mai relevante în ceea ce privește lichiditatea, determinată conform art. 4 din Regulamentul delegat (UE) 2017/587, atunci când valoarea mobilă este admisă la tranzacționare pe mai multe piețe reglementate;

c) prețul de închidere în moneda cea mai relevantă din punctul de vedere al lichidității, atunci când valoarea mobilă este admisă la tranzacționare simultan în mai multe monede pe piața cea mai relevantă determinată conform lit. b).

(2) Piața și moneda celei mai relevante în ceea ce privește lichiditatea, determinate în conformitate cu prevederile alin. (1), se stabilesc anual, folosind datele aferente perioadei de tranzacționare 1 ianuarie–31 decembrie a anului precedent, iar data la care se schimbă prețul de închidere folosit în evaluare este 1 februarie a anului curent.

Art. 5. – (1) Valoarea contabilă este determinată prin raportarea poziției „Capitaluri proprii” din cele mai recente situații financiare anuale auditate, depuse la organele competente, la numărul de acțiuni emise/participații existente.

(2) Valoarea contabilă se calculează în termen de maximum 60 de zile calendaristice de la data-limită de depunere a situațiilor financiare anuale auditate la organele competente.

(3) Valoarea contabilă poate fi utilizată în evaluare până la maximum 60 de zile calendaristice după data-limită de depunere a următoarelor situații financiare anuale auditate la organele competente.

(4) Administratorul transmite A.S.F. situațiile financiare anuale utilizate în determinarea valorii contabile cel târziu în ziua lucrătoare următoare utilizării în evaluare a valorii contabile respective.

(5) Administratorul se asigură că auditorul este firmă de audit, în sensul Legii nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, are o experiență profesională de cel puțin 3 ani și nu se află într-o situație de incompatibilitate sau de conflict de interese prevăzută de legislația în vigoare.

(6) Administratorul transmite A.S.F. rezultatele verificării efectuate conform prevederilor alin. (5), în termen de 5 zile lucrătoare de la data efectuării verificării.

(7) Valoarea contabilă se consideră zero în următoarele cazuri:

a) administratorul nu obține situațiile financiare anuale respective în termenul prevăzut la alin. (2) sau nu calculează, din oricare motive, noua valoare contabilă până la expirarea termenului prevăzut la alin. (3);

b) auditorul nu îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (5).

SECȚIUNEA a 2-a

Reguli de evaluare a activelor

Art. 6. – Valorile mobiliare se evaluează conform următoarei formule:

$$VA = N \times P,$$

unde:

VA = valoarea actuală;

N = numărul de unități de valori mobiliare în portofoliu;

P = prețul de evaluare.

Art. 7. – (1) Pentru acțiunile admise la tranzacționare, prețul de evaluare este:

a) prețul de închidere din ziua respectivă;

b) cel mai recent preț de evaluare, în cazul în care pentru o zi nu este disponibil prețul de închidere;

c) minimumul dintre prețul de achiziție, cel mai recent preț de evaluare și valoarea contabilă, în cazul acțiunilor fără prețuri de închidere pentru o perioadă de 180 de zile calendaristice.

(2) Până la admiterea la tranzacționare pe o piață reglementată, acțiunile nou-emise se evaluează la prețul de achiziție din cadrul ofertei publice primare.

(3) Acțiunile rezultate din majorări de capital sunt luate în considerare la calculul limitelor investiționale și se recunosc:

a) în prima zi în care investitorii care cumpără acțiunile nu mai pot participa la majorarea de capital, în cazurile care nu presupun contraprestație în bani din partea investitorilor;

b) la data plății efective a acțiunilor subscrise, în cazurile care presupun contraprestație în bani din partea investitorilor.

(4) Acțiunile sunt evaluate la zero în următoarele cazuri:

a) acțiunile rezultate din majorări de capital care fac obiectul unui litigiu în desfășurare făcut public de către operatorul de piață care administrează piața reglementată pe care se tranzacționează emitentul respectiv;

b) acțiunile societăților emitente aflate în procedură de insolvență sau în lichidare ori în încetare temporară/suspendare de activitate și care au fost retrase de la tranzacționare.

Art. 8. – (1) Pentru certificatele de trezorerie, titlurile de stat și obligațiunile admise la tranzacționare și care se tranzacționează pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European, prețul de evaluare este prețul net la care se adaugă valoarea dobânzii acumulate până la data pentru care se face

evaluarea.

(2) Prețul net reprezintă:

- a) cotația bid afișată de furnizorii de cotații pentru ziua respectivă;
- b) prețul de închidere pentru ziua respectivă, în lipsa cotațiilor bid prevăzute la lit. a);
- c) cel mai recent preț actual folosit la calculul activului, în cazul în care pentru o zi nu sunt disponibile cotații bid sau prețul de închidere;
- d) minimumul dintre prețul net de achiziție și cel mai recent preț de evaluare, în lipsa cotațiilor bid și a prețurilor de închidere pentru o perioadă de 180 de zile calendaristice.

(3) Pentru dobânda acumulată se utilizează convenția de prima zi exclusă, cu excepția cazurilor când prospectul emisiunii respective precizează altfel.

(4) Prețul net este determinat scăzând din prețul brut valoarea dobânzii acumulate până la ziua respectivă, atunci când prețul de închidere este exprimat în valoare brută.

(5) Cupoanele și principalul se recunosc la datele specificate în prospectul de emisiune până la încasarea acestora.

(6) Cupoanele sunt evaluate la zero când nu au fost plătite până la data maximă de plată specificată în prospectul de emisiune.

(7) Principalul este evaluat la zero în următoarele situații:

- a) când nu a fost plătit până la data maximă de plată specificată în prospectul de emisiune, începând cu data maximă de plată;
- b) după un eveniment de credit definit ca atare în prospectul de emisiune, începând cu data producerii respectivului eveniment;
- c) când pentru 3 cupoane consecutive ori timp de un an emitentul nu a efectuat nicio plată aferentă acestora, începând cu data următorului cupon.

(8) Pentru certificatele de trezorerie, titlurile de stat și obligațiunile care nu sunt admise la tranzacționare prețul de evaluare se obține prin adăugarea la prețul net de achiziție atât a dobânzii cumulate, calculată prin aplicarea ratei cuponului la valoarea nominală pentru perioada scursă de la data de început a cuponului curent până la data de calcul, cât și a sumei rezultate din recunoașterea zilnică a diferenței dintre valoarea nominală care va fi efectiv încasată la scadența titlurilor și prețul net de achiziție, conform formulei:

$$\text{Valoarea actuală} = \text{preț net de achiziție} + \text{valoare cupon} \times (\text{nr. de zile scurse de la ultima plată a cuponului} / \text{nr. de zile între cupoane}) + (\text{valoarea nominală} - \text{preț net de achiziție}) \times (\text{nr. de zile de la decontare la data curentă} / \text{nr. de zile rămase de la decontare până la maturitatea instrumentului}).$$

Art. 9. – (1) Administratorul utilizează cotațiile furnizorilor prevăzuți la art. 8 alin. (2) lit. a) pentru o perioadă de un an, începând cu data de 1 iulie a anului curent până la data de 30 iunie a anului următor.

(2) Până la data de 31 mai a fiecărui an, administratorul are obligația să notifice A.S.F. lista și ordinea în care utilizează cotațiile bid ale furnizorilor de cotații.

(3) În cazul în care primul furnizor de cotații din listă nu poate furniza cotația bid pentru ziua respectivă, administratorul utilizează cotația celui de-al doilea furnizor, dacă acesta există în lista prevăzută la alin. (2).

Art. 10. – (1) Drepturile de preferință tranzacționabile se recunosc din prima zi în care investitorul care cumpără acțiunile nu mai beneficiază de aceste drepturi și se evaluează anterior admiterii la tranzacționare la valoarea teoretică, conform formulei:

Valoare teoretică = $\max (P - P_s, 0) \times \text{nr. acțiuni noi} / (\text{nr. acțiuni vechi} + \text{nr. acțiuni noi})$,
unde:

P = prețul de închidere din ultima zi în care cei care cumpără acțiuni au dreptul de a participa la majorarea de capital;

P_s = prețul de subscriere de acțiuni noi pe baza drepturilor de preferință.

(2) Ulterior admiterii la tranzacționare, drepturile de preferință sunt evaluate conform art. 7 alin. (1).

(3) Drepturile de preferință netranzacționabile se recunosc din prima zi în care investitorul care cumpără acțiunile nu mai beneficiază de aceste drepturi și se evaluează la valoarea zero.

(4) Drepturile de alocare netranzacționabile se recunosc conform documentelor justificative și se evaluează la valoarea zero.

Art. 11. – (1) Acordul de tipul reverse repo este evaluat prin metoda bazată pe recunoașterea zilnică a dobânzii aferente perioadei scurse de la data cumpărării activelor eligibile.

(2) Valoarea activelor eligibile cumpărate în cadrul unui acord reverse repo nu este luată în calculul activului fondului de pensii ocupaționale.

Art. 12. – (1) Disponibilitățile din conturile curente și din conturile deschise la intermediari se evaluează prin luarea în considerare a soldului disponibil la data pentru care se efectuează calculul.

(2) În calculul activului net se iau în considerare sumele în tranzit și sumele în curs de rezolvare, care se recunosc la valoarea de înregistrare în contabilitate, și sumele aflate în curs de decontare.

Art. 13. – (1) Depozitele cu plata dobânzii la scadență constituite la instituții de credit, indiferent de durata depozitului, se evaluează folosindu-se metoda bazată pe recunoașterea zilnică a dobânzii aferente perioadei scurse de la data efectuării plasamentului.

(2) Sumele încasate înainte de scadență sunt deduse din valoarea calculată conform alin. (1).

(3) Depozitele cu plata dobânzii în avans constituite la instituții de credit, indiferent de durata depozitului, se evaluează la valoarea sumei inițiale constituite ca depozit pe toată perioada depozitului.

Art. 14. – (1) Dividendele se recunosc din prima zi în care investitorii care cumpără acțiunile nu mai beneficiază de dividend până la încasarea acestora.

(2) În cazul în care dividendele nu sunt plătite în termenul precizat în hotărârea adunării generale a acționarilor emitentului, acestea sunt evaluate la valoarea zero, începând cu următoarea zi calendaristică.

Art. 15. – (1) Titlurile de participare ale unui organism de plasament colectiv care nu sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată se iau în calcul la ultima valoare unitară a

activului net publicată și certificată de depozitar, după caz.

(2) Titlurile de participare ale unui OPCVM, ETF, AOPC sau ETC pentru care nu există un preț de închidere timp de 30 de zile sunt evaluate la minimul dintre ultimul preț de închidere disponibil și ultima valoare unitară a activului net publicată și certificată de depozitar.

Art. 16. – Contractele futures și opțiunile tranzacționate pe o piață reglementată sunt evaluate zilnic prin marcarea la piață realizată de intermediar.

Art. 17. – (1) Contractele de tip forward și swap sunt evaluate la cotația de piață furnizată de contrapartida din cadrul contractului.

(2) Administratorul poate utiliza pentru evaluarea zilnică cotația oferită de un furnizor doar în cazul în care contrapartida nu a furnizat o cotație.

Art. 18. – Pentru acțiunile care nu sunt admise la tranzacționare, prețul de evaluare este:

a) prețul de achiziție, de la momentul achiziției până la data depunerii celor mai recente situații financiare anuale auditate la organele competente;

b) valoarea contabilă, după data depunerii situațiilor financiare.

CAPITOLUL III

Reguli de calcul al valorii activului net și al valorii unității de fond

Art. 19. – Valoarea netă a activelor unui fond de pensii ocupaționale (la data T) se calculează prin scăderea obligațiilor din valoarea totală a activelor după cum urmează:

Valoarea netă a activelor fondului (T) = Valoarea totală a activelor (T) - Valoarea obligațiilor (T)

Art. 20. – (1) Valoarea totală a activelor fondului de pensii ocupaționale se calculează zilnic, prin însumarea valorii tuturor activelor aflate în portofoliul acestuia.

(2) Contribuțiile participanților aflate în contul colector nu intră în calculul valorii totale a activelor până la data convertirii acestora în unități de fond.

(3) Convertirea contribuțiilor în unități de fond se face la ultima valoare unitară a activului net raportată și calculată de către administrator și depozitar, valabilă pentru ziua lucrătoare în care se efectuează convertirea.

Art. 21. – (1) Comisionul de administrare din activul net al fondului de pensii ocupaționale este estimat și înregistrat zilnic în calculul valorii activului net și regularizat lunar, conform documentelor justificative.

(2) Onorariul pentru auditul situațiilor financiare ale fondului de pensii ocupaționale este estimat anual, înregistrat zilnic și regularizat la data plății acestuia, conform documentelor justificative.

Art. 22. – (1) Calculul valorii unitare a activului net al unui fond de pensii private pentru o anumită dată se realizează conform următoarei formule:

Valoarea unitară a activului net = Valoarea netă a activelor fondului /Nr. de unități de fond

(2) Numărul de unități de fond este diferența dintre numărul total de unități de fond emise și numărul total de unități de fond anulate ca urmare a plății drepturilor participantului, a

transferului activului personal sau a decesului participantului, după caz.

(3) Valoarea unitară a activului net se calculează și se raportează în fiecare zi lucrătoare și are ca bază de calcul informațiile valabile din ziua lucrătoare anterioară efectuării calculului.

(4) Valoarea unitară a activului net se calculează și se înregistrează cu 4 zecimale în evidențele fondului de pensii ocupaționale.

Art. 23. – Erorile identificate în calculul zilnic al valorii unitare a activului net, constatate ulterior raportării acestor valori către A.S.F., se corectează și se regularizează numai la data constatării acestora.

Art. 24. – În cazul în care unele elemente de activ sunt exprimate în valute liber convertibile, pentru transformarea în lei, se utilizează cursul Băncii Naționale a României comunicat în ziua pentru care se efectuează calculul sau, în absența acestuia, cursul monedei respective față de euro, comunicat de banca centrală a țării în moneda căreia este exprimat elementul de activ, și cursul euro/leu comunicat de Banca Națională a României în ziua pentru care se efectuează calculul.

CAPITOLUL IV

Dispoziții finale

Art. 25. – Termenele prevăzute de prezenta normă care expiră într-o zi de sărbătoare legală sau într-o zi nelucrătoare se prelungesc până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare.

Art. 26. – Nerespectarea prevederilor prezentei norme se sancționează în conformitate cu prevederile cap. XIV din Lege.

Art. 27. – Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

p. Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Elena-Doina Dascălu

București, 25 martie 2020.

Nr. 17.